

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

"1872 | 1923"

Szerző: .....

Cím: 1873-1923.

Forrás: .....

Magyarország

3n

(Hely)

1923. 11. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

1873—1923

1873 november 17-én mondták ki Pest, Buda és Óbuda egyesítését. Azóta letűnt a nemzedék, amely a három várost egyé-
fűzte s jórészt letűnt a másik nemzedék is, amely az egyesült várost, a mai Buda-
pestet megteremtette. Három vidéki város
aludt itt a Duna partján 1873-ban, Pestnek
240.000 lakosa volt, Budának 60.000, Óbu-
dának 16.000, összesen a három városban
9351 ház. Amikor az egyesülést kimond-
ták, Budapest a világ városainak sorában
a tizenhatodik volt. Ma a kilencedik. Ha
Pestnek, Budának és Óbudának akkori tér-
képét nézed, mocsarak, ingoványok jelét
látod azokon a helyeken, ahol ma palota-
sorok, körutak, sugárutak pompáznak.
Szinte ezeregyéji varázsütésre épült fel a
mai Budapest, a magyar alkotó géniusz-
nak tüneményes remeklése ez. Bécsot a
Habsburg-család emelte világvárosi po-
zíciójára, Párizst a Bourbonok és Bona-
parték dédelgető hatalma díszítette föl —
Budapest terein, palotáin sehol sincs az
uralkodóház kézjegye, ez a város a maga
erejéből, szorgalmából, tehetségéből lett
azzá ami, a magyarság teljesen magára
hagyatva építette fel ezt a várost.

Valamikor divat volt azt mondani,
hogy Budapestnek nincs történelme — ma
már nevetünk ezen a frázison, minden
gyerek tudja, hogy a Nemzeti Múzeum
egyetlen lépcsőjét több hagyomány szen-
teltte meg, mint egész vármegyei területe-
ket. S amerikai méretű fejlődésében —
bármit mondjanak is! — mindig megöriz-
te a magyar lelkét ez a város s e lélek

nagyságát hirdeti, hogy a modern gazda-
sági fejlődésben éppoly hatalmasan érvé-
nyesül, mint a letűnt korszakok véres küz-
delmeiben. Sajnos, más nemzedék jubilálja
hatalmi pozícióban ezt az évfordulót, mint
azt, amely akkor s a következő évtizedek-
ben itt dolgozott. A szellem, amely a mai
Budapest közgyűlési termében él, — rom-
bol, más mint az, amely itt évtizedeken át
épített. Egyetlen arcvonásában nem üt
Budapest mai kormányzata a Kammer-
mayer Károlyok, Ráth Károlyok, Halmos
Jánosok és Berczy Istvánok Budapestje-
nek kormányzatára. Ők az egyesítés fárad-
hatatlan munkásai voltak, nemcsak város-
részek egyesítésének munkásai, hanem a
lelkek egyesítésének mesterei is.

Együtt ünneplünk az ünneplőkkel és
együtt ünnepel nemcsak Budapestnek, de
az országnak minden fia, valamennyiünk-
nek lelki közünk van ehez a jubileumhoz
— de a legkevesebb szimbolikus kapcsolat
az ünnepséggel ép Budapest mai hatal-
masainak lelkében élhet. Hiszen az egye-
sülés ünnepe ez, ez pedig oly távol áll
azoktól, akik oly csodálatos serénységet
tanúsítottak a válaszfalak építkezésében.
Csodálatos kultúrkincesek zsufolódtak fel
ötven esztendő óta ebben a városban;
amerikai méretű az iparnak és kereskede-
lemnek haladása is, — e nagyszerű kultu-
rális és gazdasági processzus azonban a
szabadelvűség levegőjében ment végbe e

városon, amely nemcsak mauzóleumokban
vagy szobrokban őrizte Kossuth Lajos,
Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Eötvös
József szellemét, hanem gondolatvilágában
is. S e szellem hatalma erősebb, mint vál-
takozó politikai, municipiális áramlatok
hatalma. El fog múlni az az uralom is,
amely e szomorú esztendőben oly súlyo-
san nehezedett a magyar főváros közéleté-
re; de a magyar főváros még sok jubileu-
mot fog megülni — hatalmasabban és di-
csőségesebben, mint most!